

ಒಟ್ಟು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 26]

Total No. of Questions : 26]

ಸಂಕೇತ ಸಂಖ್ಯೆ : **458-M (RS)**

Code No. : **458-M (RS)**

[ಒಟ್ಟು ಮುದ್ರಿತ ಪುಟಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ : 4

[Total No. of Printed Pages : 4

ಡಿ.ಎಲ್.ಎಡ್. ದ್ವಿತೀಯ ವರ್ಷ

D.El.Ed. SECOND YEAR

ಕಲಿಕೆಯನ್ನು ಅನುಕೂಲಿಸುವುದು — ವಿಜ್ಞಾನ
(ಐಚ್ಛಿಕ ವಿಷಯ)

**FACILITATING LEARNING — SCIENCE
(OPTIONAL)**

(ಮರಾಠಿ ಭಾಷಾಂತರ)

(Marathi Version)

(ಪರಿಷ್ಕೃತ ಪಠ್ಯವಸ್ತು)

(Revised Syllabus)

ದಿನಾಂಕ : 13. 12. 2018]

Date : 13. 12. 2018]

ಸಮಯ : ಮಧ್ಯಾಹ್ನ 2.00 ರಿಂದ 5.00 ರವರೆಗೆ]

Time : 2.00 P.M. to 5.00 P.M.]

[ಗರಿಷ್ಠ ಅಂಕಗಳು : 60

[Max. Marks : 60

ಅಭ್ಯರ್ಥಿಯ ನೋಂದಣಿ ಸಂಖ್ಯೆ

Register Number of the Candidate

भाग - I

खालील प्रत्येक प्रश्नाला चार पर्याय दिलेले आहेत. अति योग्य उत्तर निवडा आणि उत्तर पत्रिकेत लिहा. सर्व प्रश्न सक्तीचे आहेत. 10 × 1 = 10

1. शास्त्रीय ज्ञानाच्या वाढीसाठी कारणीभूत मुलभूत लक्षण हे आहे.

(A) वैज्ञानिक दृष्टीकोन

(B) वैज्ञानिक उत्पादन

(C) वैज्ञानिक तंत्रज्ञान आणि समाजामधील संबंध

(D) सव प्रकारच्या मानवी चौकशी.

2. “मी माझ्या विद्यार्थ्यांना अध्ययन करण्यास बनविले नाही. मी त्यांना अध्ययनासाठी प्रोत्साहित केले आहे.” हे विधान या शास्त्रज्ञाचे आहे.

(A) आर्नस्टाईन

(B) रिचर्ड पिनमन

(C) सर० सी० व्ही० रामन

(D) हेन्‍रीपियाना केयर.

D. El.Ed. - II (RS)

8015

[Turn over

3. वनस्पतीमधील पुनरुत्पादन क्रिया ही आहे.
 (A) युग्मज, युग्मके, भ्रूण, अंकुर (B) युग्मके, युग्मज, भ्रूण, अंकुर
 (C) अंकुर, भ्रूण, युग्मज, युग्मके (D) युग्मके, भ्रूण, युग्मज, अंकुर.
4. द्रव स्थितीच्या सर्वात बाहेरील आणि आतील स्तरातील निर्माण होणाऱ्या कणाना हे आहेत.
 (A) संप्लवन (B) बाष्पीभवन
 (C) उत्कलन (D) संघनन.
5. आहारातील (अन्न पदार्थातील) पिष्टमय पदार्थाच्या चाचणीसाठी वापरलेले द्रावण हे आहे.
 (A) आयोडीन (B) बेनेडीक्ट
 (C) सोडियम हेड्रॉक्साईड (D) सौम्य सल्फ्युरिक आम्ल.
6. विद्यार्थ्यांला वैज्ञानिक प्रक्रियेचे आकलन होण्यासाठी मदत करणारा नमुना हा आहे.
 (A) परिकल्पना संपादन नमुना (B) चौकस प्रशिक्षण नमुना
 (C) नवगामी नमुना (D) मार्गदर्शक संशोधन नमुना.
7. विद्यार्थ्यांच्या अध्ययनातील एकाग्रता वाढविण्यासाठी बनविलेला घटक हा आहे.
 (A) गट चर्चा (B) व्याख्यान पद्धत
 (C) प्रदर्शन (D) जीवन वृत्तांत.
8. विद्यार्थ्यांना विज्ञानामधील अध्ययनाची उत्सुकता वाढविण्यासाठी मदत करणारे संपन्नमूल साधन खालीलपैकी हे आहे.
 (I) क्षेत्र सहल
 (II) विज्ञान प्रयोगशाळा भेट देणे
 (III) कार्यनिरत नमुने
 (A) फक्त (I) (B) फक्त (II)
 (C) (II) आणि (III) (D) (I), (II) आणि (III).
9. चिंतन करणारे प्रश्न याचे सुलभीकरण करतात.
 (A) आठवणे (स्मरण करणे) (B) विश्लेषण करणे
 (C) उदाहरण (D) आकृत्या काढणे.
10. विज्ञानातील विविध परिकल्पनांची तुलना करण्यास या घटकाची मदत होते.
 (A) परिकल्पना नकाशा (B) टिप्पणी असलेले दस्तावेज
 (C) आलेखीय संघटक (D) यापैकी सर्व.

भाग - II

खालीलपैकी कोणत्याही **पाच** प्रश्नांची उत्तरे लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर **अर्ध्या** पानापेक्षा जास्त असू नये. 5 × 2 = 10

11. प्राथमिक शाळेतील विज्ञान शिक्षक या नात्याने तुम्ही विद्यार्थ्यांमध्ये उत्सुकता आणि सृजनशीलता कशी विकसित कराल ?
12. विज्ञान प्रक्रिया कौशल्य म्हणजे काय ? प्रश्न विचारण्याचे कौशल्य तुम्ही कसे विकसित कराल ?
13. मेंदूतील विचारांचे काहूर याच्याद्वारे परिणामकारी विज्ञान अध्ययनासाठी विज्ञान शिक्षकांची भूमिका कोणती ?
14. वर्गखोलीमध्ये विज्ञानाच्या अध्यापनात विद्यार्थी केंद्रित संरचनात्मक वर्गखोली रचना करणे कसे शक्य आहे ?
15. 'ज्वलनासाठी ऑक्सीजनची गरज असते.' या प्रयोगाची तुम्ही कशी रचना कराल ?
16. विज्ञानाच्या वर्गखोलीमध्ये लिंग समानता राखण्यासाठी कोणत्याही चार उपायांची यादी करा.
17. 'ऊर्जा' या पाठसाठी स्मरण या ज्ञानात्मक क्षेत्रासाठी त्या संबंधातील कोणतीही दोन शैक्षणिक उद्दिष्टे लिहा.
18. विज्ञानापासून नियम आणि सिद्धांत यांच्यातील योग्य उदाहरणासह फरक लिहा.

भाग - III

खालील प्रत्येक प्रश्नाला पर्यायी प्रश्न दिलेला आहे. त्यापैकी (a) किंवा (b) प्रश्नाचे उत्तर लिहा. प्रत्येक प्रश्नाचे उत्तर **एका** पानापेक्षा अधिक (जास्त) असू नये. 8 × 5 = 40

19. (a) प्राथमिक शाळेतील विज्ञान शिक्षक म्हणून विज्ञान घटकांश आणि प्रक्रियाद्वारे कोणती मौल्ये विकसित केली जातात ? समर्थन करा.

किंवा

- (b) "विज्ञान आणि तंत्रज्ञान हे समाजाच्या प्रगतीसाठी पूरक आहेत." या विधानाचे समर्थन करा.
20. (a) द्रवाची सापेक्ष घनता प्रयोगाने तुम्ही कशी काढाल ? या प्रयोगाने विद्यार्थ्यांमध्ये विकसित केलेल्या प्रक्रिया कौशल्यांची यादी करा.

किंवा

- (b) "वनस्पती प्रकाश संश्लेषणाच्या वेळी ऑक्सीजन सोडतात (मुक्त करतात)." हा प्रयोग करण्यासाठी तुम्ही उपकरणांची कशी जुळणी कराल ? या प्रयोगाने विद्यार्थ्यांमध्ये विकसित केलेल्या प्रक्रिया कौशल्यांची यादी करा.

21. (a) परिकल्पना संपादन नमुन्याचा मुख्य उद्देश लिहा. परिकल्पना संपादन नमुन्याच्या टप्प्यांचे थोडक्यात वर्णन करा.

किंवा

- (b) रिचर्ड सुचमनच्या चौकस प्रशिक्षण नमुन्याच्या पायऱ्याची यादी करून थोडक्यात वर्णन करा.
22. (a) रचनावादाच्या मार्गदर्शक तत्वाची यादी करा. त्यापैकी एका तत्वाचे थोडक्यात वर्णन करा.

किंवा

- (b) अध्यापनाच्या 5E या नमुन्यावर आधारीत तुमच्या पसंतीच्या पाठाची निवड करून पाठ योजना तयार करा.
23. (a) विज्ञानाच्या वर्गखोलीमध्ये आणि प्रयोगशाळामध्ये गट चर्चेचे महत्व काय आहे ? या पद्धतीच्या यशस्वीपूर्ण संपादनासाठी शिक्षक आणि विद्यार्थ्यांची भूमिका कोणती आहे ?

किंवा

- (b) शारीरिक अपंगत्व असलेल्या विद्यार्थ्यांसाठी प्रयोगशाळामध्ये उपकरणे आणि अध्ययन साधनांचे तुम्ही कसे आयोजन कराल ?
24. (a) रचनावादाच्या सिद्धांताच्या सहकारी आणि सहयोगी अध्ययनाचे महत्वाचे घटक कोणते ते लिहा. वर्गखोलीची सहकारी आणि सहयोगी अध्ययनासाठी वर्गखोलीची तुम्ही कशी व्यवस्था कराल ?

किंवा

- (b) एका उत्तम वर्गखोलीची रचना करण्यासाठी विचारात घ्यावे लागणारे घटक कोणते ? त्याच्या महत्वाचे वर्णन करा.
25. (a) निकट सेवा कार्यक्रमाच्या दरम्यान तुम्ही वापरलेल्या कोणत्याही पाच आकलनात्मक मौल्यमापन साधनांची चर्चा करा.

किंवा

- (b) वैविध्यपूर्ण संकलनात्मक मौल्यमापनाचा अर्थ लिहा. वैविध्यपूर्ण संकलनात्मक मौल्यमापनाच्या प्रकाराचे वर्णन करा. ते शिक्षकाला कसे उपयुक्त आहे ?
26. (a) इयत्ता 6 वी च्या विज्ञानातील तुमच्या पसंतीचा पाठ निवडा आणि त्यासाठी साधनांचा अर्थपूर्ण वापर करा.

किंवा

- (b) उच्च प्राथमिक स्तरावरील शालेय पाठ्यपुस्तकाचे पृथःकरण चिकित्सकरित्या करताना शिक्षक या नात्याने कोणत्या घटकांचे निरीक्षण केले पाहिजे ?